



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 367/2022
26.07.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Драгане Бољевић и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА предузетник из ..., кога заступа Ивана Милосављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства, Основни суд у Крагујевцу, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради дуга, одлучујући о сукобу стварне надлежности између Привредног суда у Београду и Првог основног суда у Београду, у седници одржаној 26.07.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За суђење по тужби од 16.06.2022. године тужиоца АА предузетник из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства, Основни суд у Крагујевцу, ради исплате дуга, **СТВАРНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Први основни суд у Београду.

Образложење

Први основни суд у Београду огласио се стварно ненадлежним за поступање и предмет уступио Привредном суду у Београду решењем П 19224/20 од 08.09.2020. године, које је правноснажно с обзиром да је жалба тужиоца против тог решења одбачена као недозвољена решењем Вишег суда у Београду Гж 1859/21 од 27.01.2022. године.

Привредни суд у Београду није прихватио стварну надлежност и уз допис П 2639/22 од 22.06.2022. године предмет је доставио Врховном касационом суду, ради решавања сукоба надлежности.

Решавајући настали сукоб надлежности, на основу члана 22. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, ... 18/20), у вези са чланом 30. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08... 88/18-УС), Врховни касациони суд је оценио да је за поступање у овом поступку надлежан Први основни суд у Београду.

Према стању у списима, тужба је поднета 16.06.2022. године Првом основном суду у Београду, ради исплате дуга, односно накнаде и награде за обављено вештачење које је тужилац обавио, као судски вештак економско – финансијске струке пред Основним судом у Београду. Први основни суд у Београду огласио се стварно ненадлежним за поступање у овом предмету и констатовао да ће предмет бити

уступљен Привредном суду у Београду као стварно и месно надлежном суду за поступање, решењем П 19224/20 од 08.09.2020. године које је постало правноснажно с обзиром да је тужиочева жалба против њега одбачена решењем Вишег суда у Београду Гж 1859/21 од 27.01.2022. године. Привредни суд у Београду није прихватио стварну надлежност, наводећи да у конкретном случају спор између тужиоца, као привредног субјекта и туженог, као правног лица, није произашао из привредне делатности тужиоца, већ из делатности због које је тужилац уписан у надлежни регистар вештака, које се не може сматрати привредном делатношћу.

Законом о уређењу судова прописано је да у грађанскоправним споровима у првом степену суди: основни суд ако за поједине од њих није надлежан други суд (члан 22. став 2) и виши суд, ако вредност предмета спора омогућава изјављивање ревизије (члан 23. став 1. тачка 7), што значи да вредност предмета спора побијаног дела прелази износ од 40.000 евра у динарској противвредности, сходно члану 403. став 3. ЗПП; а да Привредни суд у првом степену суди (члан 25. став 1) између осталог и у споровима између домаћих и страних привредних друштава, предузећа, задруга и предузетника и њихових асоцијација (привредни субјекти), у споровима који настану између привредних субјеката и других правних лица у обављању делатности привредних субјеката, као и кад је у наведеним споровима једна од странака физичко лице, ако је са странком у односу материјалног супарничарства (тачка 1), као и у споровима поводом стечаја (тачка 4).

Законом о судским вештацима („Службени гласник РС“, бр. 44/10) прописано је да се пословима вештачења у смислу тог закона сматрају стручне активности чијим се обављањем уз коришћење научних, техничких и других достигнућа пружају суду или другом органу који води поступак потребна стручна знања која се користе приликом утврђивања, оцене или разјашњавања правно релевантних чињеница (члан 2. став 2); вештачење обављају физичка и правна лица која испуњавају услове предвиђене овим законом, државни органи у оквиру којих се може обавити вештачење, као и научне и стручне установе (члан 3), да вештака именује и разрешава министар надлежан за послове у правосудју који одлучује и о упису и брисању правних лица у регистар правних лица за обављање послова вештачења (члан 4); да вештак има право на накнаду трошкова и право на награду за рад (члан 5); као и да физичко лице може обављати вештачење само ако је уписано у регистар вештака (члан 8).

Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14-др закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21) прописано је да је привредно друштво правно лице које обавља делатност у циљу стицања добити (члан 2), да је предузетник пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које као такво регистровано у складу са Законом о регистрацији (члан 83. став 1) и да је се предузетником у смислу овог закона сматра и физичко лице уписано у посебан регистар који обавља делатност слободне професије уређен у посебним прописом (члан 83. став 2).

Полазећи од напред цитираних законских одредаба јасно је да су привредни судови стварно надлежни да судове у споровима између привредних субјеката, без обзира на правну природу спора, односно да је за суђење у споровима између привредних субјеката довољно да је испуњен субјективни критеријум за заснивање надлежности привредног суда. Тек уколико се ради о спору између привредних субјеката и других правних лица, за заснивање надлежности привредног суда

неопходно је да је испуњен и објективни критеријум, односно да се ради о спору између ових лица насталом у обављању привредне делатности. Коначно, у споровима у којима су обе странке друга правна лица, за суђење је стварно надлежан суд опште надлежности без обзира на правну природу спора.

С обзиром на чињенични основ у овом предмету, у конкретном случају се не ради о спору између два привредна субјекта, јер тужена није поступала као привредни субјекат када је ангажовала тужиоца да обави вештачење, из чега следи да се стварна надлежност привредног суда не може засновати на субјективном критеријуму. Будући да је за заснивање стварне надлежности привредног суда могуће, када је једна страна у спору привредни субјекат, а друга правно лице које није привредни субјекат, под условима да спор излази из обављања делатности привредних субјеката, у конкретном случају није испуњен ни објективни услов за заснивање надлежности привредног суда – да спор произлази из обављања делатности привредних субјеката. Ово стога што иако је тужилац предузетник и, у смислу Закона о привредним друштвима, привредни субјекат, а тужена правно лице, њихов спор није произашао из привредне делатности тужиоца, већ из делатности за коју је он уписан у надлежан регистар вештака, а која се, у смислу члана 2. став 2. Закона о судским вештацима, не може сматрати привредном делатношћу, јер је усмерена на пружање стручних знања за потребе судова и других државних органа приликом разјашњења спорних чињеница.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је решио настали сукоб стварне надлежности као у изреци на основу чл. 22. став 2. Закона о парничном поступку и члана 30. став 2. Закона о уређењу судова, у вези са чл. 22. став 2. Закона о уређењу судова.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић